

MILJÖUTSKOTTETS UTLÅTANDE 6/2008 rd

**Regeringens proposition med förslag till bered-
skapslag samt vissa lagar som har samband
med den**

Till försvarsutskottet

INLEDNING

Remiss

Försvarsutskottet sände den 19 februari 2008 en proposition med förslag till beredskapslag samt vissa lagar som har samband med den (RP 3/2008 rd) till miljöutskottet för eventuella åtgärder.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningssekreterare Liisa Vanhala, justitieministeriet
- regeringsråd Klaus Frösén, miljöministeriet.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår en ny beredskapslag som uppfyller kraven i grundlagen. Dessutom ska bestämmelserna om myndigheternas befogenheter under undantagsförhållanden moderniseras.

Definitionen av undantagsförhållanden som anger gränserna för lagens tillämpningsområde föreslås också i fortsättningen gälla endast särskilt allvarliga kriser som berör hela nationen eller åtminstone en stor del av den och som har konsekvenser för hur hela samhället fungerar. Med undantagsförhållanden avses ett väpnat angrepp mot Finland eller något annat så allvarligt angrepp att det kan jämföras med ett väpnat angrepp och läget omedelbart efter angreppet eller ett hot om väpnat angrepp, synnerligen allvarliga händelser eller hot mot befolkningens försörjning eller mot grunderna för landets näringsliv samt en synnerligen allvarlig storolycka, läget

omedelbart efter en sådan olycka och en pandemi som till sina verkningar kan jämföras med en synnerligen allvarlig storolycka.

Det ska föreskrivas genom förordning av statsrådet när befogenheter enligt beredskapslagen ska kunna utövas. Innan en sådan förordning kan utfärdas, ska statsrådet i samverkan med republikens president ha konstaterat att undantagsförhållanden råder i landet. Riksdagen ska i sista hand besluta när förordningen är i kraft och hur länge den gäller. Bestämmelserna har preciserats och lyfts från förordningsnivå till lagnivå. I propositionen ingår också ett förslag till lag om delegationen för social- och hälsovården under undantagsförhållanden och förslag till lagar om ändring av åtta lagar.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2009.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Av bestämmelserna i förslaget till beredskapslag hänför sig 6 kap. om reglering av byggande och byggprodukter och 7 kap. om reglering av bostadsbeståndets användning till miljöutskottets ansvarsområde. Utskottet har behandlat ärendet i dessa delar och har följande kommentarer.

Befogenheterna att reglera byggandets produktionsfaktorer svarar till innehåll och genomförande mot befogenheterna i den gällande beredskapslagen och med stöd av dem beredda förslag till förordningar av statsrådet för att genomföra regleringarna. Det kan bli aktuellt att reglera byggande och byggprodukter under undantagsförhållanden enligt lagens 3 § 1 och 2 punkt, alltså vid ett väpnat angrepp mot Finland eller vid ett så allvarligt angrepp att det kan jämföras med ett väpnat angrepp eller under förhållandena omedelbart efter angreppet eller vid hot om ett sådant angrepp, om det för att avvärja konsekvenserna av hotet är nödvändigt att tillämpa befogenheterna omedelbart. Förslaget preciserar bestämmelserna på lagnivå, de ska ju trygga resurserna för sådant byggande som är nödvändigt under undantagsförhållanden. Kommunens byggnadsinspektör, den regionala miljöcentralen eller miljöministeriet ska vara reglerande myndighet, beroende på byggprojektets storlek.

Bostadsbeståndets användning kan komma att regleras inte bara under undantagsförhållanden enligt 3 § 1 och 2 punkten, utan också i situationer enligt 4 punkten, dvs. vid en synnerligen allvarlig storolycka och under förhållandena omedelbart efter den och vid en pandemi som till sina konsekvenser kan jämföras med en synnerligen allvarlig storolycka. Men tillämpningen av beredskapslagen begränsas också av ett nödvändighetsvillkor, alltså att befogenheterna bara får

utövas om läget inte går att få under kontroll med normala myndighetsbefogenheter. Också dessa förslag till bestämmelser svarar till innehåll och genomförande mot befogenheterna enligt den gällande lagen och förslagen till statsrådsförordningar som beretts utifrån dem. Den lindrigaste formen av reglering av bostadsbeståndet gäller bostadsägarens skyldighet att anmäla en hyresbostad. Utvidgad anmälningsskyldighet innebär att bostadsägaren ska anmäla lediga och strax lediga bostäder och övriga lokaler som lämpar sig som bostäder. Inhysning ska ses som en exceptionell sista handsåtgärd för att den reglerande myndigheten ska kunna hysa in dem som behöver en bostad i rymliga lägenheter. Kommunen ska vara den myndighet som reglerar bostadsbeståndet.

Utskottet anser att reformen av beredskapslagen svarar mot gällande bestämmelser på de punkter som hänför sig till utskottets ansvarsområde, men att den i alla fall behövs för att den gör det möjligt att trygga nödvändigt byggande och att hysa in befolkningen t.ex. när ett stort antal människor måste evakueras för att deras bostadsområden har blivit odugliga eller farliga att bo i. Definitionen av undantagsförhållanden har ändrats så till vida att den nu också omfattar pandemier. Enligt motiven kan man med en pandemi avse en globalt utbredd sjukdom fast den ännu inte skulle ha nått Finland. Utskottet framhåller att befogenheterna i 4 § ändå får utövas bara om det inte går att få läget under kontroll med normala myndighetsbefogenheter.

Utlåtande

Miljöutskottet föreslår

att försvarsutskottet beaktar det ovan sagda.

Helsingfors den 15 april 2008

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Rakel Hiltunen /sd
vordf. Pentti Tiusanen /vänst
medl. Marko Asell /sd
Susanna Haapoja /cent
Tanja Karpela /cent
Timo Kaunisto /cent

Merja Kuusisto /sd
Sanna Perkiö /saml
Tarja Tallqvist /kd
Oras Tynkkynen /gröna
Pauliina Viitamies /sd
Henna Virkkunen /saml.

Sekreterare var

utskottsråd Marja Ekroos.